

УДК 371

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.4.12>

С. М. ПОДОЛЮК

кандидат філологічних наук,

в. о. завідувача кафедри філології,

Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»

Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: spodolyuk@lpc.ukr.education

<https://orcid.org/0000-0002-7068-9195>

І. Я. ІВАНЮК

старший викладач кафедри фізичної терапії та корекційної діяльності,

Заклад вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»,

м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: innaiv.088@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0002-4748-4500>

Р. В. ВАСЮРА

старший викладач кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи,

Заклад вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»,

м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: ruslana_vasyra@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-5375-2888>

ЕФЕКТИВНИЙ СПІЧРАЙТИНГ В КАР'ЄРНОМУ ЗРОСТАННІ: ПІДГОТОВКА Й СТВОРЕННЯ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ, ЯКА ПРИВАБЛЮЄ

Наукове дослідження висвітлює актуальність набуття навичок спічрайтингу для кар'єрного зростання, зокрема, формування умінь створення самопрезентації, яка приваблює сучасного роботодавця.

У статті окреслюється методика підготовки до створення сучасної самопрезентації (усвідомлення особистих досягнень, сильних сторін, власної унікальності, життєвої візії) та визначаються практичні кроки представлення інформації, її оформлення.

Обґрунтовується потреба сприйняття процесу створення самопрезентації та готового продукту як важливого психоемоційного фактору, що підтримує особистість у скрутних життєвих обставинах. Фахівець усвідомлює, що він володіє цілим рядом позитивних особистісних та професійних характеристик, які зможуть забезпечити успіх в пошуку роботи при потребі. Тож ми бачимо зміст практичного значення роботи з молоддю над підготовкою ефективною самопрезентації цілісно: по-перше, у зв'язку з розвитком професійної компетентності; по-друге, як посилення психологічної стійкості особистості. Такий принцип вивчення практичного аспекту спічрайтингу акцентує увагу на особистості, її унікальності, підвищує рівень її самооцінки, якість професійної комунікації, мотивує до розвитку, а відтак сприяє її ефективності.

Застосування запропонованої методики створення ефективною самопрезентації збагачує особистість, мотивує до розвитку, активізує креативність, критичне мислення, привертає увагу до аналізу власних життєвих цілей, цінностей, особистої візії, що розширює сприйняття себе як особистості майбутніми фахівцями. Це особливо важливо в умовах тяжкої війни в країні.

Ключові слова: спічрайтинг, самопрезентація, ефективний, компетентності, спілкування, розвиток.

Сучасний цивілізаційний розвиток мотивує кожного брати відповідальність за своє життя, навчатися, здобувати необхідні кваліфікаційні навички для особистісного й професійного зростання. Надто ж у час тяжкої війни, яку проживають українці впродовж уже майже десяти років

й майже двох років тяжкої війни, які змусили українців залишати свої домівки, змінювати роботу, пристосовуватися до нових умов, у тому числі й професійних у пошуку заробітків.

Таким коментарем ми хочемо привернути увагу до питання, що робота над ефективним

спічрайтингом, умінням достойно й грамотно позиціонувати себе сьогодні в інформаційному й професійному просторі – одна з ряду найактуальніших. Набуті знання сприятимуть адаптації майбутніх фахівців до нових умов, практичної діяльності.

У сучасному світі спічрайтинг вважається інтегрованою галуззю, що базується на вмінні володіти мистецтвом переконування, майстерністю мовлення. Найчастіше така майстерність пов'язана як з усною промовою, так і зі створенням текстових повідомлень. Тож вивчення цього напрямку у роботі зі студентською молоддю є, без сумніву, важливим з огляду на його практичну скерованість. Однією з форм спічрайтингу є самопрезентація, підготовка та створення якої є предметом дослідження нашої наукової розвідки.

Варто зауважити, що робота над створенням ефективної самопрезентації активізує ще й інше важливе питання для української молоді: потребу подивитися на уміння презентувати себе як на життєву необхідність сьогодні, у час, коли українці, перебуваючи у складних обставинах, вимушені змінювати місце проживання й роботу.

У сучасному науковому світі тема підготовки й ведення ефективного спілкування неодноразово ставала предметом досліджень ряду науковців, які досліджували, зокрема, психологію ділового спілкування (Л. Барановська, Н. Глушаниця; Л. Кайдалова; М. Філоненко), мистецтво ведення розмови (Н. Лазаревич), ведення ділової розмови, проблеми риторики, ораторського мистецтва (Р. Кацівець), соціально-психологічні аспекти спілкування в професійній діяльності (Л. Моргай; С. Подолук, О. Стрельбіцька) та ін. Попри таку активну увагу до вивчення дотичних тем, окремої розвідки, присвяченої вивченню підготовки й створенню ефективної самопрезентації як засобу розвитку навичок спічрайтингу в професійній діяльності досі не провадилося, що підтверджує актуальність нашої наукової розвідки.

Мета статті – систематизувати знання з підготовки ефективної самопрезентації, її елементів та етапів підготовки. Важливо наголосити, що для кожного окремого випадку професійної бесіди з метою працевлаштування потрібно створювати щоразу нову самопрезентацію,

наголошуючи на тій унікальності своєї особистості, яка резонує із потребами вакансії.

Для того, щоб слухачі звернули увагу на сильні сторони особистості, потрібно чітко їх визначити, сформулювати й розмістити у своїй самопрезентації. Для початку рекомендуємо студентам розписати про себе максимум інформації, яку можна зібрати, зокрема: 1) які ролі особистість виконує в житті; 2) які її досягнення та результати; 3) сильні сторони; 4) унікальні переваги як кандидата чи кандидатки; 5) здобута освіта; 6) професійний досвід; 7) освіта, сертифікація; 8) життєві цінності; 9) захоплення; 10) власна життєва візія; 11) що ви можете надати організації.

Рекомендуємо провести таку величезну роботу й розписати про себе все, що можливо, й ця робота з підготовки інформації посилить результат. Це загальні основи, які можуть стати базою, коли особистість буде готуватися до кожної нової самопрезентації за потреби. Метафорично можна зауважити, що це своєрідна основа для випічки, куди в кожному індивідуальному випадку можна додавати свою начинку, зважаючи на цільову аудиторію, місію організації, кількості часу, відведеного для презентації. Залежно від цього можна з готового зібраного матеріалу про себе компонувати свою смачну випічку. У процесі такої підготовки ми, зазвичай, створюємо своєрідну історію про себе. З якою метою потрібно так ретельно готуватися задалегідь?

Причина перша. Ми не знаємо, що буде завтра: сьогодні усі українці живуть у стані віри в перемогу, але невизначеності. Чи не в кожного є складена тривожна валізка, а тому готувати молодь до того, що із собою завжди потрібно мати добре складене професійне резюме та ефективна самопрезентація, яку можна щоразу відкоригувати за потребою, – дуже важливо. Радимо також мати заповнені профілі й розвинену мережу контактів у LinkedIn чи іншій соціальній мережі з працевлаштування, щоб звернутися за допомогою, якщо буде потрібно.

Причина друга більш довгострокова й масштабна: Вона пов'язана з тим, що у багатьох українців є вроджений синдром меншовартості. І тому велике змістовне завдання на майбутнє (і ми ставимо це собі за місію) – розвивати

самоцінність студентської молоді. У певному розумінні поза контекстом інколи українці розповідають, що ми недостатньо освічені, недостатньо кваліфіковані чи ін. Сьогодні надважливо подолати цей синдром меншовартості. Її робота над створенням самопрезентації дуже ефективна на етапі усвідомлення й прийняття власної сили, потенціалу особистістю. Це найкраще, що можна зробити для себе, щоб визирнути з натовпу й сказати: «Я є. Я сильна/сильний. У мене є чим пишатися». Кожному з нас є чим пишатися в житті й важливо записати це у свою особисту сторінку самопрезентації.

Саме тому важливо вже сьогодні почати над цим працювати, збирати інформацію про себе, оновлювати її, записувати свої досягнення, сильні сторони, які допомогли в реалізації численних завдань, свої захоплення, які підкреслюють індивідуальність особистості, її унікальність: щоб побачити свої досягнення, свої здобутки й у будь-який момент витягти із нотатника цю історію й розповісти про неї людям.

Перейдемо до наповнення самопрезентації. З усього переліку, що був сформований вище стосовно інформації, яку варто зібрати про себе, найважливіше й найскладніше виокремити **три блоки**. Перший – досягнення та результати. Другий – сильні сторони. Третій – моя унікальність (чим я виділяюсь із натовпу).

Досягнення та результати. Нам часто дуже важко їх вивантажити зі своєї свідомості, пережитого досвіду. Одна з причин – що ми постійно біжимо, ми кожен день в новій історії. Однак важливо не лише виконувати свої завдання професійно, а й фіксувати свої досягнення як в особистому, так і в професійному житті, мати нотатник, куди вносити цю інформацію.

Якщо раніше такого не робили й зараз складно відновити в пам'яті свої досягнення, результати, то можна допомогти собі запитанням: «Після виконання яких завдань та проєктів я була (був) дуже задоволена (задоволений) собою?». Зазвичай, ми задоволені собою після того, як відбулися наші досягнення або ми отримали результат, тож це означає, що це саме та ситуація, яку ми запишемо в своє резюме чи розкажемо на співбесіді.

Обов'язково варто також запитати себе таке: «Які мої завдання та проєкти відмітили інші

(друзі, колеги, рідні)?». Якщо ми маємо здорове, нетоксичне оточення, то наші заслуги обов'язково зауважують. Це теж варто додати до своїх досягнень. Наступне запитання: «Що корисного я зробила в професійному, особистому житті?».

Важливо віднайти у своєму досвіді усе цінне й цікаве, що з нами відбулося, до чого ми доклали зусиль. Для цього можна застосувати формулу опису досягнення: 1) описуємо, що було зроблено, як це було зроблено; 2) які етапи для цього були залучені; 3) що конкретно зробили у цьому завданні чи проєкті (щось створили, спростили, сприяли розвитку, заснували, започаткували тощо). Кожен пункт важливо описати з деталями, подаючи власне бачення.

Сильні сторони ми можемо визначити тоді, коли уже є сформований перелік досягнень та результатів. Тоді можна розглядати кожне досягнення й ставити собі таке запитання: «Завдяки яким моїм якостям мені вдалося досягти таких результатів, виконати завдання?». Наприклад, вміння слухати – завдяки розвиненим комунікативним навичкам та емпатії; вміння пояснювати складний матеріал – завдяки навичці структурувати матеріал та працювати з аудиторією в контакт, знову ж таки комунікативним навичкам.

Завершальним кроком формування деталей самопрезентації є пошук унікальних переваг особистості. Часто запитання про те, що мене вирізняє серед інших, досить складне, однак ми можемо віднайти свою унікальність у малій групі, тобто у колективі, пізніше більш загально. Для прикладу, людина може працювати з українцями по всьому світу; навчати іноземців української; перекладати на китайську; створювати мистецькі чи освітні проєкти; захоплюватися танцями й наукою, оскільки унікальність може проявлятися як у професійній сфері, так і в особистісній. Відкриття своєї унікальності теж допомагає набутти впевненості, якщо ми розміщуємо це у своєму резюме чи самопрезентації.

На завершення нашої практичної розвідки про самопрезентацію хочемо наголосити, що надзвичайно важливо під час бесіди з потенційним роботодавцем не фіксувати свою увагу на тому, чи отримаю я результат сьогодні, а зосередитися на тому, щоб цікаво розповісти свою

історію, висвітлити максимум достойної інформації по себе; тож самопрезентація має бути цікавою найперше для самого себе, тоді особистість упевнено й захоплено її представляє.

Висновки. Розвиток сучасного світу, цивілізаційний поступ мотивують шукати нові форми й методи роботи зі студентською молоддю, майбутнім України. Надто ж у складний час, який

проживають українці сьогодні. Навички роботи з самопрезентацією сприятимуть формуванню професійних компетентностей особистості, її конкурентоспроможності у сучасному світі, а також посилюватимуть її упевненість завдяки усвідомленню власних досягнень, сильних сторін, своєї унікальності; сприятимуть адаптації, психологічній стійкості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барановська Л. В., Глушаниця Н. В. Психологія ділового спілкування : навч. посібник. Київ : НАУ, 2016. 248 с.
2. Борг Джеймс. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Пер.з англ. Н. Лазаревич. Харків : вид-во «Ранок»: Фабула, 2023. 304 с.
3. Гінзбург М.Д. Українська ділова і фахова мова. Практичний посібник нащодень для студентів. ЦУЛ. 2019. 672 с.
4. Гра по-новому, навчання по-іншому : методичний посібник / упорядник О. Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с.
5. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування : навчальний посібник. Харків: НФаУ, 2018. 140 с.
6. Кацавець Р.С. Ділова українська мова. За новим Українським правописом. Навчальний посібник. Київ: Алерта. 2020, 306 с.
7. Кацавець Р.С. Риторика і психологія. Навч. посіб. Київ: Алерта, 2024. 234 с.
8. Кацівець Р.С. Ораторське мистецтво: підручник. Вид. 3-тє, допов. Київ: Алерта, 2021, 250 с.
9. Моргай Л. А. Соціально-психологічні аспекти спілкування в професійній діяльності: навч. посіб. Умань: Візаві, 2021. 179 с.
10. Подолук С., Стрельбіцька О. Мова життя в професійній діяльності майбутніх педагогів та вихователів // Академічні студії. Серія : «Педагогічні науки», Вип. 1. 2022. С. 143–148.
11. Філоненко М. М. Психологія спілкування: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 240 с.

REFERENCES

1. Baranovska L. V., Hlushanytsia N. V. (2016). *Psykhologhiia dilovoho spilkuvannia* : navch. posibnyk. Kyiv : NAU, 248 s.
2. Borh Dzheims (2023). *Mystetstvo hovoryty. Taiemnyi efektyvnoho spilkuvannia*. Per. z anhl. N. Lazarevych. Kharkiv: vyd-vo "Ranok": Fabula, 304 s.
3. Hinzburh M.D. (2019). *Ukrainska dilova i fakhova mova. Praktychnyi posibnyk nashchoden dlia studentiv*. TsUL. 672 s.
4. Roma O. (ed.) (2018). *Hra po-novomu, navchannia po-inshomu : metodychnyi posibnyk*. The LEGO Foundation, 44 s.
5. Kaidalova L.H. (2018). *Psykhologhiia spilkuvannia : navchalnyi posibnyk*. Kharkiv: NFaU, 140 s.
6. Katsavets R.S. (2020). *Dilova ukrainska mova. Za novym Ukrainskym pravopysom*. Navchalnyi posibnyk. Kyiv: Alerta. 306 s.
7. Katsavets R.S. (2024). *Rytoryka i psykhologhiia*. Navch. Posib. Kyiv: Alerta, 234 s.
8. Katsivets R.S. (2021). *Oratorske mystetstvo: pidruchnyk*. Vyd. 3-tie, dopov. Kyiv: Alerta, 250 s.
9. Morhai L. A. (2021). *Sotsialno-psykhologichni aspekty spilkuvannia v profesiinii diialnosti: navch. posib*. Uman: Vizavi, 179 s.
10. Podoliuk S., Strelbitska O. (2022). *Mova zhyttia v profesiinii diialnosti maibutnikh pedahohiv ta vykhovateliv* // Akademichni studii. Seriiia : "Pedahohichni nauky", Vyp. 1. S. 143–148.
11. Filonenko M. M. (2018). *Psykhologhiia spilkuvannia: Navchalnyi posibnyk*. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 240 s.

S. M. PODOLIUK

*Candidate of Philological Sciences,
Lecturer at the Department of Philology,
Municipal Higher Educational Institution “Lutsk Pedagogical College”
of the Volyn Regional Council, Lutsk, Ukraine
E-mail: spodolyuk@lpc.ukr.education
<https://orcid.org/0000-0002-7068-9195>*

I. Ya. IVANIUK

*Senior Lecturer at the Department of Physical Therapy and Correctional Activities,
Higher Education Institution ‘Open International University of Human Development ‘Ukraine’,
Lutsk, Ukraine
E-mail: innaiv.088@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0002-4748-4500>*

R. V. VASIURA

*Senior Lecturer at the Department of Information, Library and Archival Studies,
Higher Education Institution ‘Open International University of Human Development ‘Ukraine’,
Lutsk, Ukraine
E-mail: ruslana_vasyra@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-5375-2888>*

**EFFECTIVE SPEECHWRITING IN CAREER DEVELOPMENT:
PREPARING AND CREATING A SELF-PRESENTATION THAT ATTRACTS**

The research highlights the relevance of acquiring speechwriting skills for career advancement, for instance, the formation of skills to create a self-presentation that attracts a modern employer.

The article outlines the methodology for preparing for the creation of a modern self-presentation (finding personal achievements, strengths, uniqueness, life vision) and identifies practical steps for presenting information and its design. The need to perceive the process of creating a self-presentation and the finished product as an important psycho-emotional factor that supports a person in difficult life circumstances is substantiated.

The specialists realise that they have a number of positive personal and professional characteristics that can ensure success in finding a job if necessary. Therefore, we see the practical significance of working with young people on preparing an effective self-presentation holistically: firstly, in connection with the development of professional competence; secondly, as strengthening the psychological stability of the individual. Such a principle of studying the practical aspect of speechwriting focuses on the individuals, their uniqueness, increases the level of self-esteem, the quality of professional communication, motivates development, and thus contributes to its effectiveness.

The application of the proposed methodology for creating an effective self- presentation enriches the personality, motivates development, activates creativity, critical thinking, draws attention to the analysis of one’s own life goals, values, personal vision, which expands the perception of oneself as a person by future professionals. This is especially important in the severe conditions of the war in the country.

Key words: speechwriting, self-presentation, effective, competences, communication, development.